

Verhalenmiddag Texelfonds 2016

De bevindingen van de jury

Het is een cliché, absoluut, maar laten we beginnen met de opmerking dat we als jury een zware taak hebben gehad. Kwamen de verhalen aanvankelijk binnendruppelen, gaandeweg werd het een gestage stroom, waaraan pas na vijfendertig inzendingen een einde kwam. Lidewy besloot zelfs een week herfstvakantie op te nemen om ze allemaal te kunnen lezen.

De verscheidenheid is enorm en varieert van puntige anekdotes tot wijdloppige persoonlijke herinneringen en van verhalen met historische betekenis tot inzendingen die misschien wel echt gebeurd zijn, maar net zo goed op fantasie kunnen berusten. Ook zijn er bij die deels aan de overkant spelen of niet per se Texels zijn. Zo hadden twee verhalen over een actueel onderwerp als dementie net zo goed kunnen opduiken op een festival in Winterswijk of Zierikzee. Al is het natuúrlijk ook zo dat de beste schrijvers op Texel wonen.

Op voorhand stond vast dat alle inzendingen zouden worden gebundeld en overhandigd aan de Historische Vereniging en de bibliotheek, zodat ze voor het nageslacht bewaard blijven. Toch vond de organisatie het nodig ons met twee moeilijke opdrachten op te zadelen. De eerste: kies uit al die vijfendertig verhalen er acht die vanmiddag mogen worden voorgelezen. En de tweede: wijs er drie aan die zó goed zijn dat de schrijver een cheque van €100,- krijgt, in de lijn van de doelstelling van het Texelfonds te besteden aan een goed Texels doel naar keuze.

Al bij de eerste lezing constateerden we dat de kwaliteit gemiddeld hoog is. Het kostte ons dan ook al de nodige zweetdruppels om een eerste schifting te maken en een 'long list' van vijftien verhalen op te stellen. Maar daarna begon de discussie pas echt. Over twee mooie anekdotes bijvoorbeeld. *Doktersvisite* (geschreven door Jan van Tunen), over een huisarts die tijdens een huisbezoek onuitgenodigd besluit aan te schuiven voor de warme maaltijd en het er daarbij flink van neemt. Of *Blazen* (ook van Jan van Tunen), over een bekende Texelaar die zo graag eens een alcoholtest wil ondergaan dat hij maar liefst drie keer een rondje over de rotonde maakt om de aandacht van de dienstdoende agenten te trekken. Na te hebben geblazen mag hij gewoon doorrijden. Daar had hij helemaal op gerekend, want hij had alleen koffie en frisdrank gedronken. Maar hij krijgt toch een boete: hij is vergeten zijn gordel om te doen. Het zijn mooie anekdotes, allebei, maar ze kwamen niet bij de beste acht, want in dezelfde categorie zijn er een paar die nog net iets sterker zijn opgeschreven.

Hoewel mooi, vielen er meer af. *T(D)exelse kwajongens* (van Peter Bakker, van de HEMA, zeg maar), over juttende kinderen die een angstig avontuur beleven. *In troebel water vissen* (van Margreet Berndsen), over de geneugten van een vijver. En ook *Op de scheiding van water en lucht* (van Irene Zegers), over zwemmen in Molenkoog en bij Ceres. Stilistisch heel anders dan de rest: dromerig en toch herkenbaar.

We genoten van *Een romantisch geheim?* en leefden intens mee met schrijfster Marianne Witte, die bij het leegruimen van haar ouderlijk huis een brief vindt en steeds sterker het idee krijgt dat haar plichtsgetrouwe en altijd hard werkende moeder er een geheime overspelige relatie op na heeft gehouden. Ten onrechte, blijkt aan het einde. De liefde gold haar eerste wasmachine. Een prachtig verhaal, maar het werd al eerder gepubliceerd en daarom lieten we het afvallen. Soms waren we streng. Voor Gerard Timmerman, de schrijver van *Oedelem*, bijvoorbeeld. We hebben ons zeer vermaakt met zijn bijdrage, maar vonden het toch meer een verzameling anekdotes dan een afgerond verhaal met een kop en een staart. Hetzelfde geldt voor *Bommen op Oudeschild* van Jaap Bakker: sappig geschreven, maar daarom nog niet automatisch een verhaal.

We zullen het niet nog spannender maken, uiteindelijk is het ons gelukt en kwamen we tot de volgende 'short list' van acht verhalen.

1. *De holle reg* van Erna Drijver.

Een historisch verhaal over de moeder van een groot gezin die voor de zoveelste keer moet bevallen. Het is sprekend geschreven. We werden niet alleen mee teruggenomen in de tijd, het was zelfs of we het voorrecht hadden aan het kraambed te mogen zitten.

2. *Het breiboekje van tante Agnes* van Marianne Witte.

In weinig woorden schetst de schrijfster het beeld van een vriendelijke, zachte vrouw, die onverwacht ook nog een heel andere karaktereigenschap blijkt te hebben.

3. *Fossiel* van Krista Mirjam Dijkerman.

Over een actueel onderwerp: dementie. Prachtig en heel kwetsbaar geschreven. We werden er allebei eventjes heel stil van.

4. *Georgisch ensemble* van Nel Rommets.

Heel persoonlijke herinneringen aan een bijzondere historische gebeurtenis: de opstand van de Georgische krijgsgevangenen in de laatste weken van de Tweede Wereldoorlog.

5. *Met Kerst on de diek* van Simon Dros.

Een bijna ongeloofwaardig verhaal, in Texels dialect, over een inwoner van Oudeschild die een angstdroom heeft en daarmee het hele dorp wakker houdt.

6. *Altoos drok* van Jan van Tunen.

Een heerlijk weglezend verhaal over een lid van de Hoornder muziekvereniging DEK en zijn belevenissen bij de intocht van Sinterklaas. Hier mogen we niet te veel over zeggen, anders lopen we het gevaar de clou in één keer weg te geven. Degenen die het hebben meegemaakt, zullen het nog op hun netvlies hebben staan.

7. *Twie Ouwekillers, wot moet je 'r mee?* van Gerard Kuip Nzn.

Geeft een mooi beeld van Texelse kinderen die in Den Helder op school gingen in een tijd dat er nog weinig voortgezet onderwijs op het eiland was. In Texels dialect geschreven en dat geeft het verhaal duidelijk iets extra's.

8. *Belhamelse haan* van Henk Snijders.

Over de strijd tussen een mens en een lastige haan. Het verhaal is 'uniek in zijn soort', in ieder geval in vergelijking met alle andere inzendingen. Het is puntig geschreven, met veel humor en niet zonder gevoel voor zelfspot.

En dan de drie verhalen die goed zijn voor een cheque van €100,-, te besteden aan een goed Texels doel naar keuze.

1. Het eerste verhaal is bloedstollend spannend. Je wordt erin meegesleept, van het nieuwsgierig makende begin via een krankzinnig middenstuk tot het ontnuchterende eind. Enige discussie hadden we over het waarheidsgehalte. Om tot de conclusie te komen dat het niet heel belangrijk is of het echt gebeurd is of compleet verzonnen. Het belangrijkste is immers de kwaliteit. Echt een verhaal om voor te lezen in de donkere dagen voor kerst.

We hebben het hier over... *Met kerst on de diek* van Simon Dros.

2. In zestig jaar kan er veel veranderen. Texelse kinderen hoeven niet meer in Den Helder naar school. En met 't Horntje in plaats van Oudeschild als Texelse thuishaven duurt de bootreis over het Marsdiep nog maar half zo lang. Dat weten we, het staat in de geschiedenisboeken, maar de schrijver van dit verhaal heeft het prachtig beschreven. De Texelse 'bootscholieren' kwamen voor ons echt tot leven. Daarmee is het verhaal ook historisch van belang.

We hebben het hier over... *Twie Ouwekillers, wot moet je 'r mee?* van Gerard Kuip Nzn.

3. En dan het laatste verhaal. Het is met enige schroom dat ik erover spreek, want de schrijfster is mijn eigen moeder. Die moet natuurlijk gewoon een cheque van

€100,- krijgen, dat begrijpt u wel. Collega Lidewy vond van niet, maar ik heb mijn zin doorgedreven. Nee hoor, ze was het gelukkig met me eens. Een bijzonder verhaal, met heel veel verschillende lagen, dat anno 2016 begint, via een krantenknipsel teruggaat naar 1988 en daarna naar 1944 en 1945, om ten slotte terug te keren in de moderne tijd. Extra bijzonder ten slotte is dat de schrijfster in Den Helder opgroeide en de lezer mee laat delen in het beeld dat ze zich 72 jaar geleden van Texel vormde vanaf de andere kant van het Marsdiep. We hebben het hier over... *Georgisch ensemble* van Nel Rommets.

Tot slot willen wij, Lidewy en ik, het Texelfonds bedanken voor de eer om al die prachtige verhalen te mogen beoordelen. We hebben het heel graag gedaan.